MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2010

Citazzjoni Numru. 882/2003

Lawrence Borg f'ismu proprju u ghan-nom tas-socjeta` Marsascala Holiday Complex Company Limited.

vs

John u Martha Scerri u b' digriet tat-8 ta' Jannar 2007 il-Qorti ordnat li l-atti jigu trasfuzi minn isem John Scerri, li miet fil-mori tal-kawza, ghal isem Martha Scerri u Sandra Gravino.

Il-Qorti,

<u>I. PRELIMINARI.</u>

Rat ic-citazzjoni attrici datata 29 ta' Awwissu 2003 a fol. 1 tal-process, u pprezentata quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri fejn gie premess:-

Illi favur l-attur Lawrence Borg *proprio et nomine* jezisti kreditu dovut mill-konvenuti John u Martha Scerri u liema debitu hu cert likwidu u skadut, u kontra din it-talba ghall-hlas tal-istess kreditu ma tezisti l-ebda eccezzjoni la legali u l-anqas fuq il-fatt.

Illi dan il-kreditu jammonta ghal ghoxrin elf lira Maltin (Lm20,000).

Illi ghal dan il-kreditu hija applikabbli c-citazzjoni sommarja, bid-dispensa mis-smigh u dan skont l-**artikolu 167 tal-Kap 12**.

Illi ghalhekk l-istess atturi talbu lill-konvenuti jghidu ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex:-

1. Tikkundanna lill-istess konvenuti John u Martha Scerri ghall-hlas tas-somma ghoxrin elf lira Maltin (Lm20,000), u dan bid-dispensa tas-smigh skont kif provdut fl-**artikolu 167 tal-Kap 12.**

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet legali, u bl-ingunzjoni tal-konvenuti John u Martha Scerri ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-atturi a fol. 2 tal-process.

Rat il-lista tax-xhieda u dokument esebit a fol. 3 u 4 tal-process.

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh minn din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri ghas-seduta tal-5 ta' Novembru 2003.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenuti datata 24 ta' Novembru 2003 a fol. 13 tal-process fejn gie eccepit:-

(1) Illi t-talba attrici hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u l-eccipjenti ma humiex debituri la tal-atturi u lanqas tas-socjeta` attrici.

(2) Illi l-eccipjenti huma fil-fatt kredituri tal-atturi u ghalhekk l-eccipjenti qeghdin jipprocedu rikonvenzjonalment kontrih.

B’ riserva ta’ eccezzjonijiet ohra u bl-ispejjez.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tal-konvenuti a fol. 14 tal-process.

Rat il-**kontro-talba ta’ John Scerri u Martha Scerri** a fol. 15 tal-process fejn gie premess:-

Illi Lawrence Borg obbliga ruhu li jhallas lil John Scerri imghax ta’ 8% fuq is-somma ta’ 130,000 lira sterlina (ekwivalenti ghal Lm80,000) ghaz-zmien tal-garanzija li John Scerri ghamel ghad-debitu tal-Kumpanija ta’ Lawrence Borg, is-South Rays Holidays Limited, liema garanzija kienet tikkonsisti f’ipoteka fuq proprjeta` immobbli ta’ John Scerri f’Londra permess illi ghaz-zmien kollu li damet il-garanzija l-ammont pattwit dovut minn Lawrence Borg huwa ta’ Lm35.092 li minnhom thallas biss l-ammont ta’ Lm20,000 f’diversi pagamenti.

Illi biex jillibera l-proprjeta` tieghu f’Londra John Scerri kellu jhallas *di proprio* s-somma ta’ Lm5,006 u kellu jaghmel spejjez ta’ zewg viziti f’Londra, liema spejjez kienu jammontaw ghal Lm965.96 u Lm559.86.

Illi Lawrence Borg ghandu jaghti lil John Scerri s-somma ta’ Lm250 ghall-kiri ta’ kmamar f’Kinder Apartments.

Illi li l-ammont globali kif fuq “*itemized*” huwa ta’ Lm21,873.82 u huwa dovut minn Lawrence Borg lil John Scerri.

Illi ghalhekk jghid Lawrence Borg ghaliex din il-Qorti ma ghandhiex wara li tiddkjara li Lawrence Borg huwa debitur ta’ John Scerri ghall-ammonti specifikati fil-kontro-talba, u tikkundanna lil Lawrence Borg ihallas lil John Scerri l-ammonti globali hekk kanonizzat, fl-imghax sal-gurnata tal-pagamenti effettiv, u bl-ispejjez.

Rat id-dikjarazzjoni tal-**kontro-talba ta' John Scerri u ta' Martha Scerri** annessa mal-kontro-talba a fol 18 sa 20 tal-process.

Rat il-lista tax-xhieda flimkien mad-dokumenti a fol 20 sa 24 tal-process.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-**attur rikonvenzjonat** datata 16 ta' Dicembru 2003 a fol. 27 tal-process fejn eccepixxa li:-

(1) Illi t-talbiet tal-konvenut fil-kontro-talba minnu proposta huma nfondati fil-fatt u fid-dritt *stante* illi mhumiex minnu illi l-attur huwa debitur fil-konfront tal-konvenut, izda huwa l-konvenut li huwa debitur fil-konfront tieghu.

(2) Illi ghalhekk mhuwiex minnu illi l-attur obbliga ruhu kif indikat fil-kontro-talba fil-konfront tal-konvenut li jhallas xi imghaxijiet kif indikat, u l-ammont ta' Lm20,000 li thallas lill-konvenut kien jirraprezenta self u mhux hlas ta' imghaxijiet u dan kif ser jigi ppruvat matul it-trattazzjoni tal-kawza.

(3) Illi lanqas l-ammonti l-ohra ndikati mill-konvenut fil-kontro-talba tieghu ma huma dovuti u dan *stante* illi l-attur dejjem hallas hu ghal vjaggi illi ghamel il-konvenut gewwa Londra u *inoltre* ma ghandu jaghti l-ebda flus in konnessjoni ma' kirjiet fil-Kinder Apartments.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-**attur rikonvenzjonat** u l-lista tax-xhieda a fol. 28 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallef Noel Cuschieri fejn fis-seduta tat-8 ta' Lulju 2004 il-Qorti nnominat lill-Assistent Gudizzjarju Dr. Mariella Gonzi biex tkompli bil-gbir tal-provi.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Mariella Gonzi flimkien max-xhieda quddiemha prodotta.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta fejn fis-seduta tal-4 ta' Mejju 2006 il-Qorti nnominat lill-Assistent Gudizzjarju Dr. Josette Demicoli biex tisma' il-provi attrici.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma fis-7 ta' Novembru 2006 fejn meta ssejhet il-kawza ma deher hadd. Il-kawza giet differita *sine die*.

Rat ir-rikors tal-attur datat 19 ta' Dicembru 2006 a fol. 127 tal-process talab li l-atti tal-kawza jigu trasfuzi minn isem l-konvenut John Scerri ghal fuq l-eredi Martha Scerri u Sandra Gravino; u l-Qorti laqghet it-talba u ordnat li l-istess jigi ndikat fl-okkju tal-kawza kif jidher bid-digriet moghti fit-8 ta' Jannar 2007 (fol.128).

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Josette Demicoli flimkien max-xhieda quddiemha prodotta u d-dokumenti esebiti.

Rat ir-rikors tal-attur datata 27 ta' Novembru 2006 a fol. 156 tal-process fejn talab ir-riappuntament tal-kawza sabiex l-istess tigi trattata u deciza skont il-ligi; u l-Qorti ordnat qabel xejn lill-attur biex fi zmien ghaxart ijiem (10) jiddikjara b'nota xi provi fadal jitressqu bl-affidavit u viva voce; rat in-nota tal-attur datata 12 ta' Dicembru 2006 u l-Qorti laqghet it-talba u rriappuntat din il-kawza ghas-smigh ghas-7 ta' Novembru 2007.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti fejn fis-seduta tal-15 ta' Mejju 2008 il-Qorti rrevokat l-inkarigu tal-Assistent Gudizzjarju Dr.Josette Demicoli u pprefiggiet terminu ta' tletin (30) jum mid-data ta' dan il-verbal sabiex il-konvenuti jipprezentaw l-affidavits kollha taghhom, u nnominat lill-Assistent Gudizzjarju Dr. Gillian Portelli sabiex wara l-istess u fil-mori tal-kawza tiffissa zewg seduti ghall-konkluzjoni tal-provi konvenuti.

Rat ir-rikors tat-8 ta’ Jannar 2009 a fol. 182 tal-process fejn Martha Scerri u Sandra Gravina talbu l-legittimazzjoni tal-atti ta’ John Scerri et favur taghhom; rat ir-risposta ta’ Lawrence Borg datata 23 ta’ Jannar 2009 (fol. 193) u l-Qorti laqghet it-talba u ordnat it-trasfuzjoni tal-gudizzju f’isem ir-rikorrenti hemm indikati *stante* l-mewt ta’ John Scerri, kif jidher bid-digriet moghti fis-27 ta’ Jannar 2009 a fol. 195 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Gillian Portelli.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif illum presjeduta fejn fis-seduta tal-4 ta’ Marzu 2009 fejn meta ssejhet il-kawza deher Dr. Owen Bonnici ghall-konvenut li nforma l-Qorti li se jipprezenta rikors ghaliex qed isostni li ladarba kawza kienet ilha sitt xhur *Sine Die* kellha tmur dezerta. Il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ ghaxart ijiem (10) minn dan id-digriet bin-notifika lill-kontro-parti li jkollha ghaxart ijiem (10) zmien biex tirrispondi.

Rat il-verbal tas-seduta tas-6 ta’ Ottubru 2009 fejn meta ssejhet il-kawza dehru Dr. Deborah Mifsud Attard ghall-attur u Dr. Owen Bonnici ghall-konvenuti. Il-Qorti rat il-verbal tal-4 ta’ Marzu 2009 u hasset li a bazi tal-ligi ladarba r-rikors gie prezentat fis-27 ta’ Novembru 2006, meta l-kawza marret *sine die* fis-7 ta’ Novembru 2006, allura l-kawza giet riappuntata fit-termini ndikati fil-ligi u allura ma marritx dezerta. Il-kawza giet differita ghas-sentenza *in difett t’ ostacolo* ghat-28 ta’ Jannar 2010 b’dan li l-attur gie moghti sabiex jipprezenta nota ta’ osservazzjonijiet fi zmien ghoxrin (20) gurnata bin-notifika lill-kontro-parti li jkollha ghoxrin (20) gurnata zmien ghan-nota responsiva.

Rat ir-rikors tal-konvenuti Martha Scerri u Sandra Gravina datata 13 ta’ Ottubru 2009 a fol 202 tal-process fejn il-konvenuti talbu li l-Qorti tissospendi l-prolazzjoni tas-sentenza u sabiex iressqu x-xhieda kollha f’seduta wahda quddiem l-Assistent Gudizzjarju, u tordna li t-terminu ghall-prezentata tan-nota mill-attur jibda jghaddi mal-gheluq tal-imsemmija provi tal-konvenuti; u l-Qorti ordnat

in-notifika lill-kontro-parti bi zmien sebat ijiem (7) ghar-risposta; rat ir-risposta datata 11 ta' Novembru u l-Qorti ssospendiet il-prolazzjoni tas-sentenza u ordnat ghall-ahhar darba l-Assistent Gudizzjarju Dr. Gillian Portelli tiffissa seduta wahda ghall-provi kollha konvenuti, u wara l-istess seduta fil-mori, l-provi tal-partijiet gew dikjarati maghluqa, kif jidher bid-digriet moghti fit-12 ta' Novembru 2009 (fol 205).

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem l-Assistent Gudizzjarju Dr. Gillian Portelli flimkien max-xhieda quddiem prodotta u n-nota pprezentata mill-istess Assistent Gudizzjarju fejn infurmat lill-Qorti illi l-partijiet ma ghandhomx provi ohra xi jressqu.

Rat il-verbal tas-seduta mizmuma quddiem il-Qorti tat-18 ta' Marzu 2010 fejn meta ssejhet il-kawza dehret Dr. Deborah Mifsud Attard ghall attur li nfurmat il-Qorti li l-provi huma maghluqa. Il-Qorti tat il-fakolta lill-atturi jipprezentaw nota ta' osservazzjonijiet fi zmien tletin (30) gurnata bin-nofitifika/visto lid-difensuri tal-kontro-parti li jkollhom tletin (30) gurnata biex jirrispondu. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 ta' Gunju 2010.

Rat ix-xhieda kollha hemm moghtija.

Rat l-atti kollha pprezentati mill-partijiet u d-digrieti relattivi.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

<u>II. KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi din hija kawza fejn l-attur *proprio et nomine* qed isostni li ghandu kreditu fl-ammont ta' Lm20,000 kontra l-konvenuti u dan kif jirrizulta mic-citazzjoni attrici; minn naha l-ohra l-konvenuti qed jghidu li l-atturi huma debituri taghhom ghar-ragunijiet indikati fil-kontro-talba taghhom u spjegat fid-Dok. "JS/1 a fol. 21 tal-process.

Illi l-versjoni attrici (affidavit a fol 39) li huwa kellu bzonn igib licenzja mill-ATOL, liema licenzja tinhareg mill-Ingilterra sabiex ikun jista' jgib turisti hawn Malta, u sabiex tinhareg din il-licenzja, l-ATOL tezigi garanzja fi flus jew kapital ghall-hlas tal-istess. Jghid li l-konvenut offra li jipprovdilu din garanzija pemezz ta' ipoteka tal-proprjeta' li huwa kellu l-Ingilterra, u kull ma talab il-konvenut kien li l-attur ihaddem it-tifla tieghu fil-lukanda tieghu, kif ukoll li jipprovdilu t-turisti sabiex jikri l-appartamenti li l-konvenut kellu u jiehu hsieb il-*laundry* u l-hasil tal-appartamenti minghajr hlas.

Illi l-attur isostni li fil-fatt hekk gara u minbarra dan hallas lill- konvenut l-amont ta' Lm1,500 kif ukoll hames biljetti tal-ajru li jiswew Lm600 ghall-familjari tieghu b'xejn. Jallega wkoll li l-konvenut ried jixtri plot fi Triq id-Dolmen Marsakala, izda ma kellux il-fondi kollha necessarji u allura l-attur kien offra li jsellfu l-flus biex jaghmel dan, ghaliex inkella l-konvenut kien ikun kostrett li jbiegh il-proprjeta' tieghu gewwa l-Ingilterra u din kienet ser tiehu z-zmien ghaliex l-istess proprjeta' kienet gja ipotekata.

Illi b'kollox jghid l-attur jghid li silef lill-konvenut is-somma ta' Lm20,000 bla imghax u b'dan li skond huwa l-konvenut obbliga ruhu li jirrifondi l-istess ammont meta huwa jbiegh l-istess immobbli li kellu l-Ingilterra, wara li l-istess tigi rilaxxata bhala garanzija. Jghid li tali proprjeta' giet rilaxxata f'Mejju 2003, izda l-konvenut ma ddisponiex minnha. Jidher li huwa talab il-hlas tal-ammont li jghid li silef il-konvenut, u wara xi tentattiv sabiex jinstab soluzzjoni permezz tal-medjazzjoni ta' Dr Joseph Brincat, il-konvenut irrifjuta li jhallas.

Illi l-attur jittenta jipprova jikkorobora l-allegazjoni tieghu bil-produzzjoni ta' Frederick Cauchi li kien izomm il-kotba tal-kumpaniji tal-attur Lawrence Borg, Marsascala Holiday Complex Limited u l-kumpanija estera South Rays Holidays Ltd, li effettivament kienet irrikjediet il-hrug tal-garanzija ndikata. Izda dan jghid li huwa ma kienx involut fl-istorja mill-bidu u dahal biss meta giet imgedda din il-garanzija mill-konvenut u jghid ukoll li lanqas ma kien

prezenti meta allegatament l-attur silef u allura ghadda l-ammont ta’ Lm20, 000 lill-konvenut. Jghid li jaf l-istorja mill-klijent tieghu, Joseph Borg, li qallu li kellu jhallsu lura meta jbiegh il-proprjeta tieghu l-Ingilterra. Jidher li dan ix-xhud fehem li fl-ahhar mill-ahhar il-flus l-attur kien ser jghaddihom lil Robert Arrigo & Sons Limited li kellu jiehu xi ammont simili minghand l-attur, minhabba dak l-istess xhud sejjah bhala *“problema finanzjarja”* li l-attur kellu f’Settembru jew Ottubru 2002. Fil-fatt jghid li l-konvenut kien mitlub jikteb ittra fis-sens li l-ammont ta’ Lm20,000 li kien ser ihallas lill-konvenut meta tinbiegh id-dar kienu ser jghaddu ghand id-ditta ta’ Robert Arrigo & Sons ghalkemm l-istess xhud jghid li huwa qatt ma ra din l-ittra.

Illi minn naha l-ohra l-konvenut isostni li l-attur kellu bzonn garanzija bi proprjeta` gewwa l-Ingilterra sabiex l-ATOL tohrog licenzja lill-attur (jew ahjar lis-socjeta’ li fiha kien azzjonista South Rays Holidays Ltd) sabiex din tkun tista’ tibghat it-turisti hawn Malta u l-konvenut jghid li kien l-attur li talbu li allura jipoteka l-proprjeta’ tieghu l-Ingilterra u dan kellu jkun ghall-perjodu ta’ 6 xhur biss. Dwar bintu sostna li l-verita’ kienet li l-attur kellu bzonn lil bintu sabiex tmexxi l-ufficju tieghu l-Ingilterra, u biex taghmel dan kellha taghmel ezamijiet l-Ingilterra, u allura jidher ghalhekk l-attur kien hallas sabiex hija tmur l-Ingilterra bil-familja taghha, kif kellu jmur huwa sabiex jipprova jehles il-proprjeta’ li kienet ipotekata sabiex taqdi lis-socjeta’ tal-attur indikata, izda kien kollu ghalxejn ghaliex sabiex jehles tali proprjeta’ kien jiddependi kollox fuq l-attur.

Illi dwar dak li sostna l-attur li kien hemm xi ftehim sabiex l-attur jipprovdilu t-turisti sabiex joqghodu fl-appartamenti tieghu hawn Malta, jghid li l-attur kien jinqeda bil-propjeta` tieghu u ta' ohrajn biex ipoggi n-nies, meta ma kienx jifdal post ghalihom fil-proprjeta tieghu u minkejja dan l-attur qatt ma ried jaghmel kuntratt bil-miktub mieghu u rati kienu l-ewwel Lm3.50 kuljum u wara Lm0.75c biss.

Illi l-istess konvenut jichad ukoll li l-attur kien sellfu Lm20, 000, u jghid li Lawrence Borg kien hallsu l-ammont ta’ Lm17,396 minn somma akbar li kellu jiehu fl-ammont ta’ Lm21,873.82 (Dok. “JS 1”) li kienu jikkonsistu f’imghax fuq

il-garanzija li huwa hareg favur l-attur ghall-perjodu ta' kemm damet veljanti l-istess garanzija mill-perjodu ta' 16 ta` Gunju 1998 sas-16 ta' Settembru 2003 (fol. 22); bilanc ta' spejjez li ghamel sabiex hallas sabiex mar l-Ingilterra sabiex jirrillaxxa l-istess proprjeta' (fol. 23 u 24); spejjez ghall-*bank transfer* sabiex tigi rilaxxata l-istess garanzija fl-ammont ta' 8, 271 stg (Lm5,006) (fol. 24); u bilanc indikat bhala dovut minn South Rays ghall-kiri ta' kmamar fl-ammont ta' Lm250 (fol. 24).

Illi ghalhekk il-konvenut qed jghid li dak li qed jipprova jaghmel l-attur huwa li jiehu l-flus li hallsu lura, fuq il-pretiza ta' self, self li qatt ma ezista u jallega wkoll li l-attur kien ghamel xi arrangament mas-sur Robert Arrigo dwar garr ta' turisti ghax il-kumpanija ta' l-attur waqfet topera. L-attur kien intrabat li jhallas lill-kumpanija ta' Robert Arrigo "*xi Lm18,000 jew Lm20,000*" u ppretenda li l-konvenut ihallaslu dan id-dejn ma' Robert Arrigo u sahanistra rrikattah illi jekk dan ma jghamlux il-konvenut kien ser jitlef il-proprjeta' tieghu f'Londra. Jghid li Frederick Cauchi kien cempel lill-konvenut u qallu li l-attur talbu jghidlu sabiex hu jikteb ittra lil Robert Arrigo u kien ghalhekk kontra qalbu inkitbet l-ittra esebita bhala Dok. "C" a fol. 90 tal-process fejn allura gie ndikat li s-socjeta' Arrigo Malta Holidays Limited kienet ser tithallas mal-bejgh tal-proprjeta' l-Ingilterra s-somma ta' Lm20,00 allegata dovuta lilha sabiex tigi likwidata s-socjeta' estera South Rays Holidays Limited.

Illi jghid fil-bidu ta' Awissu 2003, il-partijiet kellhom laqgha quddiem Dr.Joseph Brincat. L-attur irrifjuta li jhallas is-somma ta' £8,271 (Lm5,006) li l-konvenut jghid li kien ghad ghandu jhallas biex sar ir-rilaxx tal-proprjeta' tieghu moghtija in garanzija, u hlas iehor li kien dovut Dr. Pulsford, izda l-attur irrifjuta ghaliex qal li r-rilaxx tal-proprjeta' imobbli kien gja sar.

Illi din hija verzjoni tal-partijiet rispettivi f'din il-kawza u jidher car mill-provi imressaq li hemm konflitt bejn il-verzjonijiet tal-kontendenti. In tema legali jigi osservat li huwa principju assodat fil-gurisprudenza li f'kaz ta' zewg verzjonijiet diametrikament opposti u li jkunu plawsibbli

jew possibbli dan jiffavorixxi lil min ikun qed jiddefendi l-kawza u dan a bazi ghal principju li *"onus probanti incumbit ei qui dicit non ei qui negat"*.

Illi jsegwi li huwa l-attur li jrid jipprova l-allegazzjonijiet minnu vantati fic-citazzjoni u l-konvenut irid jipprova dak allegat minnu fil-kontro-talba. Il-grad ta' prova rikjest fil-kamp civili, b'differenza minn kawzi kriminali fejn il-ligi tesigi li l-prova tal-htija ghandha tirrizulta minghajr dubju ragjonevoli, hija dik li jkun hemm certezza morali f'mohh il-gudikant. Din c-certezza morali rikjesta f'kawzi civili hija l-effett tal-bilanc ta' probabilitajiet. Mera possibilita' mhux sufficjenti biex tirradika r-responsabilita' civili. (**"Frank Giordmania Medici et vs William Rizzo u Gaetana Rizzo"** - P.A. (NC) - 28 ta' April, 2004).

Illi fil-kawza fl-ismijiet **"Farrugia vs Farrugia"** minn din il-Qorti fl-24 ta' Novembru, 1966, inghad illi:-

"l-konflitt fil-provi huma haga li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti ghaliha. Il-Qorti ghandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg verzjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita u specjalment dawk tal-konsistenza u verosomiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant".

Illi fil-kawza fl-ismijiet **"George Bugeja vs Joseph Meilak"** (P.A. (TM) - 30 ta' Ottubru, 2003) inghad illi:

"Fil-kamp civili ghal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijiet forniti lilu, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, generalment bastanti ghall-konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-

kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta minghajr ma thalli dubju ragjonevoli".

Illi minbarra dan fis-sentanza gja citata fl-ismijiet **"Farrugia vs Farrugia"** inghad illi:-

"mhux kwalunkwe tip ta' konflitt ghandu jhalli lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita li minhabba fih ma tkunx tista' tiddeciedi b'kuxjenza kwieta u jkollha taqa' fuq ir-regola ta' in dubio pro reo".

Illi wkoll fil-kawza fl-ismijiet **"Emmanuel Aquilina vs Lorraine Farrugia"** (P.A. - 28 ta' Gunju, 2001) inghad illi:-

"fil-fatt huwa wkoll principju assodat fil-gurisprudenza taghna illi l-verosomiljanza hija forma ta' korroborazzjoni".

Illi f'dan il-kunetst jinghad ukoll illi l-komportament tal-partijiet quddiem minn ghandu jiddeciedi huwa fattur li jista' wkoll importanti sabiex wiehed jara jekk dak li xhud ikun qieghed jghid ghandux mis-sewwa jew le.

Illi mill-provi prodotti din il-Qorti hija tal-fehma li mill-atti ta' din l-istess kawza, l-ebda parti ma rnexxielha tipprova l-allegazzjonijiet minnha vantati u fil-fatt l-ebda versjoni ta` parti jew ta' ohra ma huma b'xi mod ikkorroborati u wisq inqas ippruvati.

Illi l-fatt jibqa li huwa principju rikonoxxut illi l-gudikant hu fid-dmir li jiddeciedi "*iuxta allegata et probata"* u dan jimporta illi d-decizjoni tieghu jew taghha tkun estratta unikament mic-cirkostanzi tal-fatti migbura u mill-provi mressqa mill-partijiet fil-kawza u dan in omagg tal-massima legali li min jallega jrid jipprova.

Illi fid-dawl ta' dan ser tigi ezaminata l-kawza ta' kull parti u din il-Qorti ser tibda mill-azzjoni attrici fejn l-attur *proprio et nomine* qed isostni li ghandu kreditu fl-ammont ta' Lm20,000 kontra l-konvenuti. Jigi nnutat li fl-istess citazzjoni attrici ma giex indikat x'inhu dan il-kreditu, u kien biss waqt ix-xhieda attrici li hareg li l-atturi qed jippretendu li ghandhom jithallsu l-ammont ta' Lm20,000

bhala self li huma ghamlu lill-konvenuti, izda fl-opinjoni ta' din il-Qorti, mhux biss l-atturi ma lahqux l-oneru ta' prova impost fuqhom sal-grad rikjest mill-ligi, izda f'dan ir-rigward ma hemm prova ta' xejn li tista' b'xi mod tiggustifika l-allegazzjonijiet attrici, u ghalhekk it-talba attrici qed tigi michuda.

Illi dwar l-pretensjonijiet tal-konvenuti skond kif indikat fil-kontro-talba taghhom u spjegat fid-Dok. "JS/1 a fol. 21 tal-process jirrizulta li l-garanzija provduta mill-konvenut bi proprjeta' tieghu l-Ingilterra nharget fil-konfront tas-socjeta' South Rays Holidays Ltd u mhux ta' xi wiehed mill-atturi, u ghalhekk anke minhabba dan, l-allegazzjonijiet tal-konvenuti fil-kontro-talba taghhom ma jistghux jirnexxu. Jinghad ukoll, anke f'dan l-ambitu, li ma giex ippruvat li l-atturi fil-kawza odjerna obbligaw ruhhom b'xi mod sabiex ihallsu l-ammonti pretizi mill-konvenuti, anzi dwar dan hemm nuqqas ta' provi totali, u f'dan il-kuntest ukoll din il-Qorti tirritjeni li l-allegazzjonijiet tal-konvenuti fil-kontro-talba taghhom bl-ebda mod ma jistghu jigu kkunsidrati bhala pprovati, u b'hekk hawn ukoll il-konvenuti naqsu li jippruvaw fil-grad rikjest mill-ligi l-allegazzjonijiet u l-pretensjonijiet taghhom u ghalhekk it-talbiet tal-konvenuti fil-kontro-talba taghhom qed jigu michuda.

Illi ghalhekk ghar-ragunijiet suesposti, il-Qorti qed tichad kemm it-talba attrici u kemm it-talbiet tal-konvenuti fil-kontro-talba taghhom.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi fir-rigward tac-citazzjoni attrici, tilqa' biss l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti, u **tichad it-talba attrici** ghaliex hija nfondata fil-fatt u fid-dritt.

Bl-ispejjez tac-citazzjoni attrici a karigu tal-atturi.

Illi ghall-istess motivi, fir-rigward tal-kontro-talba tal-konvenuti, din il-Qorti **taqta' u tiddeciedi,** billi fil-waqt li

tilqa’ in parte l-ewwel eccezzjoni ta’ l-attur rikonvenzjonat fis-sens li l-kontro-talba tal-konvenuti hija nfondata fil-fatt u fid-dritt, **tichad it-talbiet tal-konvenuti fil-kontro-talba taghhom** peress li huma nfondati fil-fatt u fid-dritt.

Bl-ispejjez tal-kontro-talba a karigu tal-konvenuti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------